

Witold Miگاł, Wojciech Borkowski, Sławomir Sałaciński, Marek Zalewski

---

Krzemionki, gm. Bodzechów, woj.
kieleckie, AZP 83-71/-

Informator Archeologiczny : badania 26, 12-13

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ponadto badano pozostałości osady wczesnoneolitycznej (wczesnych faz cyklu lendzielsko-polgarskiego), znajdujące się pod nasypem grobowca i w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Wyeksplorowano jamę (ziemiankę?) o kilkumetrowej śr., zawierającą bardzo bogaty materiał archeologiczny (m.in. kilka naczyń zachowanych w całości lub w postaci dużych, składających się w całość fragm., liczne narzędzia krzemienne, obsydianowe i kościane) oraz materiał archeozoologiczny. Charakterystyczny, wyjątkowo bogaty materiał ceramiczny potwierdził w pełni przynależność opisywanego obiektu do wczesnych faz cyklu lendzielsko-polgarskiego.

Druga z badanych jam — głęboka piwniczka o przekroju trapezowatym, ze śladami wkopanego w dno drewnianego pojemnika? — dostarczyła, podobnie jak poprzednio, niewielkiej ilości materiału ruchomego, który pozwala jednak na wstępne datowanie tego obiektu i określenie jego przynależności prawdopodobnie do kultury amfor kulistych.

Tegoroczny sezon wykopaliskowy przyniósł dalsze interesujące szczegóły co do sposobu konstrukcji grobowca i jego użytkowania. Pozyskano także ciekawe materiały archeologiczne i archeozoologiczne odnoszące się do osady wczesnoneolitycznej istniejącej przed założeniem grobowca. Potwierdzono bardzo dobry stan zachowania i duże walory poznawcze należących do niej obiektów nieruchomych, zawierających interesujące i liczne materiały. Stwierdzono również, że osadnictwo kultury amfor kulistych na badanym stanowisku miało bardziej stabilny niż sądzono dotychczas charakter, o czym świadczy ciekawa konstrukcyjnie jama, najprawdopodobniej związana z tą kulturą.

W 1992 r. kontynuowano rozpoznawanie otoczenia grobowca w celu określenia m.in. wielkości i liczby grobowców megalitycznych należących do cmentarzyska kultury pucharów lejkowatych oraz zasięgu cmentarzyska kultury megalitycznej i osady wczesnoneolitycznej, przeprowadzając prospekcję geofizyczną, uzupełnioną sondowaniem. Jej wyniki powinny zostać zweryfikowane przy pomocy wierceń, sondaży i zdjęć lotniczych. Stanowiłoby to etap wstępny przed podjęciem dalszych prac wykopaliskowych na stanowisku.

Materiały z badań są przechowywane w Zakładzie Archeologii Średniowiecznej Instytutu Archeologii i Etnologii PAN.

Badania będą kontynuowane.

Klonowice, st. 5
gm. Czernik, woj. bydgoskie

Państwowa Służba Ochrony Zabytków

Badania prowadziła B. Górską-Grabarczyk. Osada z elementami kultur leśnych.

*Literatura: *Komunikaty...*, s. 67-74.

Kraków-Bieżanów, st. 27 patrz środkowa i późna epoka brązu

Krzemionki
gm. Bodzechów, woj. kieleckie
AZP 83-71/—

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badaniami kierował Witold Migal. Udział wzięli mgr mgr Wojciech Borkowski, Sławomir Sałaciński, Marek Zalewski. Finansowane przez Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. Czternasty sezon badań. Kopalnie krzemienia pasiastego. Neolit — wczesna epoka brązu, kultury amfor kulistych i mierzanowicka.

Prace prowadzono w 2 rejonach związanych z leżącymi na powierzchni pracowniami przetwórczymi. W obu przypadkach kontynuowano badania rozpoczęte wcześniej. W pierwszym była to pracownia zlokalizowana w północnym ramieniu pola eksploatacyjnego,

której eksplorację rozpoczęto w sezonie 1991 — wykop I/91. Drugi z wykopów zlokalizowany został w bezpośredniej bliskości wykopu 7/H/1988. Był to wykop nad kopalnią 7-610, której wyrobiska rozpoznano wykopaliskowo w latach poprzednich.

Wykop I/91 to rozpoznana za pomocą przeprowadzonych na dużym obszarze dołkowań, wyizolowana pracownia krzemieniarska. W sezonie 1991 wykopem o powierzchni 50 m wyeksplorowano w całości pozostałości pracowni występujące w glebie i podglebiu, aż do stropu czerwonej gliny zwietrzelinowej. Pracownia ta w całości związana była z produkcją czworosiennych siekier przez ludność zaliczaną do kultury amfor kulistych. Po wyeksplorowaniu pracowni, w glinie znalezione zostały 3 mocno spatynowane zabytki? krzemienne: okruch z krzemienia pasiastego o nieregularnym retuszu krawędzi oraz 2 odłupki. Stan zachowania okazów (wyświecenie eolityczne) sugerował, iż mogą to być przedmioty związane z o wiele wcześniejszą niż neolit jednostką kulturową. Zaistniała więc konieczność pogłębienia całego wykopu w sezonie 1992 w taki sposób, aby wyeksplorowana została cała warstwa gliny aż do stropu zwietrzałych wapieni, stanowiących w Krzemionkach naturalne podłoże. W trakcie prac nie natrafiono jednak na żadne nowe materiały mogące wyjaśnić sytuację.

Badania hałdy kopalni 7-610 miały na celu dalsze rozpoznanie struktury odkrytej w sezonie 1988. Struktura ta, określana przez nas jako pracownia — obozowisko górnicze, to wyizolowana stratygraficznie i planigraficznie pracownia krzemieniarska, zawierająca oprócz pozostałości obróbki krzemienia ślady dużego, centralnie położonego ogniska. Wykop o powierzchni 8 m² zlokalizowano w taki sposób, aby poszerzyć w interesującym nas rejonie wykop 7/H/88. Okazało się, że badana pracownia znajdowała się wewnątrz stałej konstrukcji słupowej. Dowodem na to są ślady po słupach tworzących ściany, widoczne w dwóch profilach. Odkrycie takiej konstrukcji jest nowością w historii badania nie tylko kopalń krzemionkowskich, ale też i całego neolitycznego górnictwa w Europie. W wyniku badań pozyskano ok. 25 tysięcy pozostałości krzemiennych oraz 30 fragm. ceramiki kultury amfor kulistych.

Lelów, st. 13, gm. loco, woj. częstochowskie patrz późne średniowiecze

---

Linowo, st. 6
gm. Świecie nad Osą, woj. to-
ruńskie
AZP 31-47/93

Państwowa Służba Ochrony Zabytków

Badania prowadził W Sosnowski. Osada kultury ceramiki wstęgowej rytej, kultury pucharów lejkowatych i cmentarzysko birytualne z okresu wpływów rzymskich (kultura wielbarska, faza B₂/C₁).

*Literatura: *Badania archeologiczne Ośrodka Toruńskiego...*, s. 95-100.

Linowo, st. 25
gm. Świecie nad Osą, woj. to-
ruńskie
AZP 31-47/160

Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika
Instytut Archeologii i Etnologii w To-
runiu

Badania prowadzili dr Stanisław Kukawka (autor sprawozdania) i dr Jolanta Małecka-Kukawka. Finansowane przez Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. Drugi sezon badań. Osada? kultury ceramiki wstęgowej rytej, osada kultury późnej ceramiki wstęgowej,